

ŽIVA, INTRANAZALNA

VAKCINA PROTIVU GRIPA

ŠTO TREBATE ZNATI

2003-2004

1. Zašto se treba vakcinisati?

Influenca ("grip") je ozbiljna bolest.

Izazvana je virusom koji se prenosi sa zaražene osobe na nos ili grlo drugih osoba.

Grip može prouzrokovati:

- povišenu temperaturu   - bol u grlu   - groznici
- kašalj   - glavobolju   - bol u mišićima

Svatko može dobiti grip. Većina ljudi boluje svega nekoliko dana od gripe, ali neke osobe mogu postati ozbiljnije bolesne, što može zahtjevati bolničko liječenje. U S.A.D. u prosjeku nekih 36.000 ljudi umre od gripa svake godine, i to uglavnom starije osobe.

Vakcina protiv gripe sprečava da se dobije grip.

2. Živa, intranasalna vakcina protiv gripe

Sada postoje dve vrste vakcina protiv gripe. Živa, intranasalna vakcina protiv gripe (na tržištu poznata pod imenom FluMist), u upotrebi je od 2003 godine. FluMist je razblažena živa vakcina. Upškava se u nosne duplje umesto da se daje putem injekcije u mišićno tkivo.

Neaktivna (umrvljena) vakcina protiv gripe, poznatija ponekad kao "injekcija protiv gripe" je u upotrebi dugi niz godina, i daje se injekcijom.

3. Tko može primiti živu, intranasalnu vakcinsku?

Upotreba žive, intranasalne vakcine dozvoljena je kod zdrave djece i odraslih osoba od 5 do 49 godina starosti, kao i kod osoba u kontaktu sa ukućanima u domaćinstvu koji se smatraju da pripadaju visoko-rizičnoj grupi uslijed komplikacija od gripe. Međutim, kako bezbjednost ove vakcine još uvijek nije utvrđena kod nekih drugih grupa, FluMist ne bi trebalo primjeniti kod mnogih osoba koje su podložne gripu ili komplikacijama uslijed gripa (vidi Odeljak br. 4).

4. Tko ne treba primiti živu, intranasalnu vakcinsku?

Niže navedene osobe ne bi trebale primiti intranasalnu vakcinsku protiv gripe. Morale bi prvo provjeriti sa svojim liječnikom da li smiju primiti neaktivnu vakcinsku protiv gripe.

- **Odrasle osobe preko 50 godina starosti ili dijeca mlađa od 5 godina.**
- Osobe koje boluju dugi niz godina od navedenih bolesti:
  - srčana oboljenja   - bubrežna oboljenja
  - plućne bolesti   - bolesti metabolizma, poput šećerne bolesti
  - astma   - anemija, kao i druga oboljenja krvi
- Osobe sa oslabljenim imunim sistemom uslijed:
  - SIDA-e/HIV-a ili nekog drugog oboljenja koje utiče na imuni sistem
  - dugotrajnog liječenja lijekovima koji slabe imuni sistem, poput steroida
  - liječenja raka zračenjem ili lijekovima
- Dijeca ili adolescentne osobe koje su pod **dugotrajnim liječenjem aspirinom** (ove osobe bi mogle oboljeti od Rejovog sindroma ukoliko dobiju gripu)
- **Trudnice**
- **Bilo tko sa istorijom sindroma Guillain-Barré (GBS)**

Preporučuje se neaktivna vakcina protiv gripe radije nego živa, intranasalna vakcina protiv gripe za liječnike, medicinske sestre, članove obitelji, kao i bilo koga tko je bio u bliskom kontaktu sa osobama koje imaju oslabljeni imuni sistem.

Navedene osobe trebale bi razgovarati sa liječnikom prije nego prime **bilo koju** vakcinsku protiv gripe:

- Onaj tko je ikad imao **ozbiljne** alergijske reakcije na jaja, ili na **prethodne doze** vakcinsku protiv gripe.
- Ukoliko imate povišenu temperaturu ili ste ozbiljno bolesni u vrijeme kad trebate primiti vakcinsku, vjerovatno bi trebali sačekati dok se ne oporavite pre nego primite ovu vakcinsku. Razgovarajte sa svojim liječnikom ili medicinskom sestrom o tome da li trebate zakazati novi termin za vakcinaciju.

5. Kada bi trebalo da primim vakciju protiv gripa?

Najbolje vrijeme da se primi vakcina protiv gripa je tijekom **oktobra ili novembra**. Međutim, živa, intranasalna vakcina protiv gripa se može dati čim vakcina postane dostupna. Sezona gripa obično dostigne vrhunac u periodu od januara do marta, tako da uglavnom svake godine vakciju je najbolje primiti u decembru ili čak kasnije.

Većina ljudi se treba samo jednom godišnje vakcinisati protiv gripa. Međutim, dijeca do 8 godina starosti koja *po prvi put* primaju ovu vakciju treba da prime 2 doze ove vakcine. Kod žive vakcine protiv gripa, ove doze treba rasporediti u razmaku od 6-10 tijedana. Ova dijeca bi trebala primiti prvu dozu u oktobru ili ranije.

Živa, intranasalna vakcina se može dati istovremeno sa drugima vakcinama. Pod ovim živim vakcinama spadaju i vakcine protiv boginja, zaušaka, rubela ili ospica. Međutim, ukoliko dve žive vakcine nisu date u istom danu, onda se moraju dati u razmaku od najmanje 4 nedelje.

Virusi gripa se često menjaju. Shodno tome, vakcine protiv gripa se obnavljaju svake godine, i neophodna je redovna godišnja vakcinacija.

6. Koji su rizici kod žive, intranasalne vakcine protiv gripa?

Vakcina, kao bilo koji drugi lijek, može prouzrokovati ozbiljne probleme, poput jakih alergijskih reakcija. Rizici prilikom davanja vakcine koji mogu naneti ozbiljne posljedice, sa čak mogućim smrtnim ishodom, su izuzetno mali.

Živa, intranasalna vakcina protiv gripa može prouzrokovati blage simptome (vidi dole).

Blage smjjetne:

Neka dijeca i adolescentne osobe od 5-17 godina starosti prijavili su blage reakcije tijekom kliničkih studija, poput:

- curenje iz nosa ili zapušeni nos
- povišena temperatura
- glavobolja i bolovi u mišićima
- bol u stomaku ili povremeno povraćanje

Ovi problemi se obično javljaju nakon prve doze i nestaju sami po sebi.

Neke odrasle osobe od 18-49 godina starosti prijavile su slijedeće:

- curenje iz nosa ili zapušeni nos
- kašalj, jeza, malaksalost/slabost
- bol u grlu
- glavobolja

Tijekom kliničkih ispitivanja sa živom, intranasalnom vakcijom protiv gripa, mnogi od navedenih simptoma javljali su se bez obzira da li je osoba vakcinisana ili ne. Čak i kad bi se simptomi pojavili nakon vakcinacije, moguće je da nisu nastali uslijed vakcine.

Da bi se ljekarima omogućilo da imaju tačne podatke o vakcinisanju, da bi mogli odrediti koje su vakcine još potrebne i da preporuče raspored za buduće vakcinisanje, podaci će biti poslani u Michigan Care Improvement Registry (Arhivu o vakcinaciji djece države Mičigen). Svako ima pravo da od svog ljekara traži da podatke o vakcinaciji Registar-u (Arhivu) ne proslijede.

Ozbiljne smjjetne:

- Veoma su rijetke alergijske reakcije koje su preteće po život. Ukoliko uopšte i dode do njih, javljaju se nekoliko minuta ili nekoliko sati nakon davanja vakcine.
- Tijekom kliničkih ispitivanja žive, intranasalne vakcine nisu prijavljene reakcije koje su bile preteće po život. Međutim, rijetke reakcije mogu se tek otkriti po davanju novog proizvoda, pošto su milioni ili tisuće ljudi upotrijebili proizvod. Još uvek traje praćenje pojava neobičnih ili ozbiljnih smjjetni.

7. Što ako dođe do umerene ili ozbiljne reakcije?

Na što treba obratiti pažnju?

- Bilo kakve neobične pojave, poput visoke temperature ili promjena u ponašanju. Znaci ozbiljne alergijske reakcije mogu biti otežano disanje, promuklost, šištanje, osip po koži, ubledelost, ubrzani rad srca ili vrtoglavica.

Što treba učiniti?

- Pozovite liječnika, ili odmah odvedite navedenu osobu liječniku.
- Recite svom liječniku što se desilo, datum i vrijeme kada se desilo, i kada je data vakcina.
- Pitajte svog liječnika, sestru, ili zdravstvenu ustanovu da prijavi reakciju, tako što će popuniti formular koji se zove Vaccine Adverse Event Reporting System (VAERS). Možete i sami pozovati VAERS na 1-800-822-7967, ili možete otiti na njihov web sajt www.vaers.org.

8. Kako mogu više saznati?

Pitajte Vaše davaoce imunizacionih vakcina. Oni Vam mogu dati informacioni paket o vakcinama, ili predložiti Vam neke druge izvore informacija.

- Pozovite Vašu lokalnu ili državnu zdravstvenu ustanovu. 1-888-767-4687
- Pozovite Center for Disease Control and Prevention (CDC):
  - Pozovite 1-800-232-2522 (engleski)
  - Pozovite 1-800-232-0233 (španjolski)
  - Posjetite slijedeće CDC web sajte:
www.cdc.gov/ncidod/diseases/flu/fluavirus.htm ili
www.cdc.gov/nip

DEPARTMENT OF HEALTH AND HUMAN SERVICES
CENTERS FOR DISEASE CONTROL AND PREVENTION
NATIONAL IMMUNIZATION PROGRAM

Vaccine Information Statement-Bosnian
Live, Intranasal Influenza Vaccine (9/4/03)

Translation provided by the Minnesota Department of Health

DCH-1237B

AUTH: P.H.S., Act 42, Sect. 2126.